

Projekt

z dnia 21 listopada 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Miejskiej Bolesławiec na lata 2024-2026”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 1465 z późn.zm.) oraz art. 176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742 i 743)

**Rada Miasta Bolesławiec
uchwala, co następuje**

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024 – 2026” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ BOLESŁAWIEC NA LATA 2024-2026

Spis treści

<u>I. WPROWADZENIE</u>	3
<u>II UWARUNKOWANIA PRAWNE</u>	5
<u>II 1. Podstawa prawna</u>	5
<u>II 2. Akty prawne</u>	5
<u>II 3. Zadania ustawowe gminy w zakresie wspierania rodziny</u>	6
<u>III PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE</u>	8
<u>III 1. Lokalizacja</u>	8
<u>III 2. Demografia</u>	9
<u>IV CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA</u>	9
<u>V ANALIZA SWOT</u>	22
<u>VI. ADRESACI PROGRAMU</u>	26
<u>VII CZĘŚĆ PROGRAMOWA</u>	27
<u>VII 1. Cel główny</u>	27
<u>VII 2. Cele szczegółowe</u>	27
<u>VIII REALIZATORZY PROGRAMU</u>	34
<u>IX FINANSOWANIE</u>	34
<u>X MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU</u>	35
<u>XI ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU</u>	36
<u>XII HARMONOGRAM</u>	36

I. WPROWADZENIE

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024-2026 stanowi strategiczny dokument dla władz gminy, jako że został opracowany w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady zapewnienia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Rodzina niejednokrotnie jest pojmowana jako podstawowa komórka społeczna i stanowi zarazem naturalne otoczenie dla człowieka, które powinno sprzyjać harmonijnemu rozwojowi wszystkich członków tej rodziny. W razie wystąpienia dysfunkcji w życiu rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę oraz pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji, która może rozwinąć się, powodując poważne niedostatki w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, rozwojowych i uczuciowych członków rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę, nałożono na gminy obowiązek m.in. opracowywania i wdrożenia trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Doświadczenie trudności w tej sferze podlega specyficznym oddziaływaniom wspierającym i naprawczym. Realizowanie tych zadań, na mocy ustawy, zostało w znacznej mierze oparte na usłudze asystenta rodziny. On jest głównym koordynatorem działań pomocowych, które w zamierzeniu muszą być zindywidualizowane, tj. ich wykorzystanie zależne jest od potrzeb konkretnej rodziny.

Rodziny borykające się z problemami, których rozwiązanie nie jest możliwe bez wsparcia instytucjonalnego, najczęściej znajdują się w obszarze działania pomocy społecznej. Doświadczenia w pracy z beneficjentami świadczeń pomocowych wyraźnie pokazują, jak złożony i trudny jest proces niwelowania nieprawidłowości w rozpoznanych obszarach. Praca nad „zmianą” jest wieloetapowa, wielopoziomowa, trudna i w wielu przypadkach skazana na porażkę. Bez zaangażowania i współpracy

ze strony członków rodzin, nawet najlepiej przygotowana kadra pracowników nie będzie w stanie wesprzeć rodziny w procesie zmiany i wychodzenia z nieporadności.

Na użytek realizacji Programu przyjęto definicję legalną rodziny wyrażoną w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej: „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Takie pojmowanie rodziny nie wiąże się z koniecznością występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa.

Program opiera się na założeniu subsydiarności pomocy, tj. wspierania a nie ich wyręczania. Priorytetem jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości, zredukowanie natężenia dysfunkcjonalności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dzieci od ich rodziny i objęcia ich opieką w pieczy zastępczej. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej - doprowadzenie do sytuacji, w której możliwy stanie się powrót do rodziny macierzystej. Należy poczynić wszelkie starania, aby rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego, realizować złożone funkcje rodziny.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 nawiązuje do celów i działań realizowanych na mocy wcześniej obowiązującego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2021-2023 (przyjętego na mocy Uchwały nr XXX/357/2021 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 26 maja 2021 r.), a także wpisuje się w I cel strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Bolesławieckiego na lata 2016 – 2026 („Wsparcie dla rodzin zamieszkujących gminę”).

II UWARUNKOWANIA PRAWNE

II 1. Podstawa prawna

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024-2026 wynika z art. 176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742 i 743.) – zwana dalej ustawą.

II 2. Akty prawne

Niniejszy Program został opracowany i będzie realizowany w zgodzie z relewantnymi przepisami następujących aktów prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2024 poz. 1283),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939),
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2022 r. poz. 1608).
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2024 poz. 338),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576),

- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512),
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2024 poz. 323),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2023 poz. 1993),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. 2024 poz. 978),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 nr 292 poz. 1720)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz.U. 2023 poz. 2452),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491).

II 3. Zadania ustawowe gminy w zakresie wspierania rodziny

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
- a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy, w terminie:
- a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Natomiast na podstawie art. 177 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy o

wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Do 2017 roku ustawa z 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej była jedynym podstawowym aktem prawnym, który definiował różnorodne formy wsparcia rodziny na poziomie gminy. W grudniu 2016 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. W ślad za programem została uchwalona ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Wspomniane dokumenty zaczęły obowiązywać w styczniu 2017 roku. Wskazana powyżej ustawa wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Proponowana przez rząd pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Zgodnie z nowymi przepisami rodzinom, w których urodzi się dziecko z ciężką i nieodwracalną niepełnosprawnością albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Ustawa „Za życiem” przewiduje również m. in. że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy, ma również znacznie usprawnić dostęp do świadczeń zdrowotnych.

III PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

III 1. Lokalizacja

Miasto Bolesławiec położone jest w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, nad rzeką Bóbr, na wysokości około 170-250

m n.p.m. Miasto stanowi ośrodek administracji samorządowej na poziomie lokalnym i powiatowym (swoje siedziby mają tu Urząd Miasta Bolesławiec, Urząd Gminy Bolesławiec oraz Starostwo Powiatowe w Bolesławcu). Bolesławiec posiada powierzchnię 2 284 ha (22,84 km²) oraz 36 121 mieszkańców (stan w roku 2022). Powierzchnia miasta stanowi 1,75% ogólnej powierzchni powiatu bolesławieckiego.

III 2. Demografia

Liczba mieszkańców maleje, jednocześnie obserwuje się obowiązujący trend jak na obszarze kraju, większej ilości zgonów przy mniejszej ilości urodzeń.

Tabela nr 1: Dane demograficzne dla Gminy Miejskiej Bolesławiec w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Mieszkańcy ogółem, w tym:	36628	36465	36121
- w wieku 0-7	2600	2540	2362
- w wieku 8-18	3755	3763	3797
Urodzenia	270	265	219
Zgony	529	633	507

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM

IV CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa realizuje zadania których głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie

rozwiązywać przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień. Celem działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin, umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, tworzenie poczucia bezpieczeństwa dla całej społeczności lokalnej. Pomoc społeczna powinna nie tylko wspierać doraźnie swoich beneficjentów, podopiecznych, ale także zapobiegać sytuacjom kryzysowym.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochody (netto) nie przekraczają kryteriów ustawowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej) i które jednocześnie cechuje szczególna sytuacja lub dysfunkcja określona w art. 7 cyt. ustawy. W 2023 roku miesięczne kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej nie zmieniło się w stosunku do lat ubiegłych i wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 776 zł
- dla osoby w rodzinie: 600 zł

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia **główne powody udzielania pomocy**, do których należą w szczególności:

ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wachlarz okoliczności stanowiących uzasadnienie do ubiegania się o pomoc społeczną jest bardzo szeroki. Najbardziej liczną grupę klientów Ośrodka stanowią osoby i rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą,

niepełnosprawnością, bezrobociem, bezdomnością i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączoną z niewydolnością ekonomiczną.

Tabela nr 2: Powody przyznania pomocy w 2023 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba gospodarstw domowych
Ubóstwo	01	246
Sieroctwo	02	0
Bezdomność	03	60
Potrzeba ochrony macierzyństwa	04	20
Bezrobocie	05	154
Niepełnosprawność	06	210
Długotrwała choroba	07	339
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	08	47
w tym: - rodziny niepełne	09	31
- rodziny wielodzietne	10	9
Alkoholizm	11	90
Narkomania	12	16
Przemoc w rodzinie	13	8
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	14	10
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	15	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	16	0
Sytuacja kryzysowa	17	6
Zdarzenie losowe	18	5

Na przestrzeni 2023 r. pomoc społeczną w różnych formach skierowano do **617 rodzin** liczących łącznie **898 osób**, co stanowi ok. 2,41% mieszkańców Bolesławca (liczba mieszkańców na dzień 30.06.2023 r. wg danych GUS wynosiła 37 293 osób, z czego 19 905 osób stanowiły kobiety tj. 53,37%, a 17 388 osób mężczyźni tj. 46,63%. Dla porównania w 2020 r. liczby te były wyższe, bowiem ze wsparcia pomocy społecznej skorzystało wtedy 872 rodziny z Bolesławca liczące razem 1374 osoby.

Na świadczenia z pomocy społecznej (pieniężne, usługowe i rzeczowe) realizowane w ramach zadań zleconych i zadań własnych oraz dopłaty do systemu pieczy zastępczej (zadanie własne) wydatkowano łącznie kwotę: 5.699.656,60 zł.

Istotnym elementem wsparcia finansowego bolesławieckich rodzin było przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia rodzinne wynosiło 674 zł miesięcznie na osobę w rodzinie oraz 764 zł miesięcznie w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.

Natomiast wysokość zasiłków rodzinnych wynosiła:

- 95 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł - na dziecko w wieku pow. 5 roku życia do ukończenia 18 r. ż.
- 135 zł - na dziecko w wieku pow. 18 roku życia do ukończenia 24 r. ż.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiło od 1 października 2020 r. do 30 września 2023 r. - 900 zł., natomiast od 01 października 2023 r. wynosi 1.209 zł. W okresie sprawozdawczym z powodu bezskutecznej egzekucji komorniczej zasądzonych alimentów z funduszu skorzystało 176 rodziny, a w nich 256 osób (dzieci) uprawnionych do alimentów.

Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje mechanizm „złotówka za złotówkę”, który zakłada, że przekroczenie progu

dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu nie skutkuje automatycznie utratą tych uprawnień – osoba może otrzymać świadczenie pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego. Kwota świadczenia odpowiada wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej niż 500 zł na dziecko.

Na realizację powyższych zadań w 2023 roku wydatkowano środki finansowe w łącznej kwocie 13.450.127,24 zł zł (w tym: świadczenia: 13.097.197,03 zł + koszty obsługi: 352.930,21 zł zł stanowiące 2,63 % ogółu wydatków). Przyjęto ogółem 955 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń, wydano łącznie 1.919 decyzje administracyjne.

Tabela nr 3: Realizacja świadczeń rodzinnych w 2023 r. z możliwością porównania danych z roku 2022 r.

Lp.	Rodzaje wypłacanych świadczeń rodzinnych i opiekuńczych	Wydatki w zł		Liczba świadczeń narastająco od początku roku	
		2023 r.	2022 r.	2023 r.	2022 r.
1.	Zasiłki rodzinne (95 zł, 124 zł, 135 zł m-nie)	740.197	967.916	6.474	8.371
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	433.535	520.218	3.823	4.488
2.1.	urodzenie dziecka (1.000 zł)	27.993	19.316	32	29
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z	42.212	62.125	115	164

	urlopu wychowawczego (400 zł m-nie)				
2.3.	samotnego wychowywania dziecka (193 zł m-nie)	93.111	115.655	497	617
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90 zł m-nie, pow. 5 r.ż. 110 zł m-nie)	98.939	117.133	980	1.121
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł)	40.379	54.767	768	927
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejsцем zamieszkania	11.212	10.595	137	123
2.7.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95 zł m-nie)	119.689	140.627	1.294	1.507
3.	Zasiłki pielęgnacyjne (215,84 zł m-nie)	2.584.504	2.502.310	11.972	11.594
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	6.010.934	4.921.180	2.464	2.334
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (1.000 zł)	69.000	92.000	69	92

6.	Świadczenie rodzicielskie (1.000 zł m-nie)	506.726	579.710	557	622
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy (620 zł m-nie)	0	0	0	0
8.	Razem	10.344.896	9.583.334	25.359	27.501

W 2023 r. przyjęto 858 wniosków o przyznanie świadczenia rodzinnego (w tym: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, świadczenie rodzicielskie, zasiłek „za życiem”). Wydano w tych sprawach 1.676 decyzji administracyjnych.

Średnia miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2023 r. wyniosła 1.163, natomiast średnia miesięczna liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny w 2023 r. wyniosła 218.

Prawo do świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przysługuje, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1.209 zł netto, a komornik zaświadczeniem potwierdzi 2 -miesięczny okres bezskutecznej egzekucji. Wysokość świadczenia alimentacyjnego przysługuje w kwocie zasądzonej sądownie, nie więcej jednak niż 500 zł miesięcznie na dziecko. W 2023 r. **128 rodzin** średnio miesięcznie pobierało świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 2023 r.

Tabela nr 4. Miesięczne wydatkowanie świadczeń alimentacyjnych:

Liczba rodzin pobierających świadczenia z fund. alimentacyjnego	2023 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	139	140	140	137	141	139	142	140	136	64	98	119

w miesiącach:												
---------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabela nr 5: Liczba dłużników alimentacyjnych w poszczególnych miesiącach:

Liczba dłużników alimentacyjnych w mieście	2023 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	430	431	431	428	429	429	427	428	429	426	427	427

Od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. przyjęto 139 wniosków o przyznanie świadczeń alimentacyjnych z powodu nieskutecznej egzekucji alimentów przyznanych sądownie od jednego z rodziców dzieci. Wydano 218 decyzji administracyjnych. Wydatkowano na świadczenia alimentacyjne kwotę 1.136.698,42 zł.

Polityka władz miasta od lat promująca tworzenie sprzyjających warunków dla potencjalnych inwestorów i pracodawców daje wymierne efekty w postaci niskiego bezrobocia w Bolesławcu, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszania się liczby rodzin i osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i tym samym zmniejsza się liczba osób korzystających ze świadczeń.

Ponadto pod - względem finansowym - zdecydowanie lepsze funkcjonowanie rodzin z dziećmi w całym kraju wynika z polityki społecznej państwa bogatej w realizację wielu ustaw uprawniających rodziny do świadczeń pieniężnych, jak np. świadczenia wychowawcze 800+ , „dobry start” – 300+ itp.

Od 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu zatrudnia asystentów rodziny (na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Asystenci rodziny pracują, towarzyszą i wspierają swoich podopiecznych na wielu płaszczyznach ich codziennego życia. Opracowują i realizują plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonują okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku. Do ich zadań należy udzielanie pomocy rodzinom w zakresie:

1. Prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:

- nauka gotowania,
- nauka sprzątania, prasowania,
- racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi,
- obsługiwanie sprzętu AGD,
- właściwej opieki nad zwierzętami domowymi,
- motywowanie do przeprowadzenia remontów,
- pozyskiwanie i przekazywanie klientom, m.in: mebli, sprzętu AGD,
- pozyskiwanie i przekazywanie podopiecznym odzieży i obuwia;

2. Rozwiązywania problemów socjalnych, m.in.:

- składanie wniosków do MZGM o przydział lokalu mieszkalnego, o poprawę warunków mieszkaniowych (naprawy, remonty w kompetencjach administracji),
- pomoc w organizacji spłaty zadłużeń,
- pozyskiwanie sprzętu AGD, odzieży, obuwia, mebli od darczyńców, wózków, łóżeczek;

3. Rozwiązywania problemów psychologicznych i zdrowotnych, m.in.:

- kierowanie rodzin do specjalistów i towarzyszenie podopiecznym w dotarciu do psychologa, psychiatry, psychoterapeuty i poradni specjalistycznych),
- kształtowanie nawyków higieny osobistej i higieny snu,
- koordynowanie działań związanych z regularnymi szczepieniami dzieci, bilansami,

- wskazywanie właściwych nawyków żywieniowych,
- zwracanie uwagi rodzicom na ubiór dzieci adekwatny do pory roku;

4. Rozwiązywanie problemów wychowawczych z dziećmi:

- kontakty ze szkołami, przedszkolami, pedagogami, poszczególnymi wychowawcami, nauczycielami, psychologami szkolnymi,
- kontakty z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi wg potrzeb (m. in.: MOS, MOW, Ognisko Wychowawcze),
- rozszerzanie kompetencji rodzicielskich, w tym wskazywanie właściwych metod wychowawczych,
- pedagogizacja i poradnictwo wychowawcze,
- indywidualne konsultacje wychowawcze z rodzicami (w tym udostępnianie literatury fachowej dot. poszczególnych etapów życia dziecka),
- udział w Zespole Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka na terenie placówek opiekuńczo – wychowawczych i PCPR,
- podejmowanie działań w kierunku powrotu dzieci do domu rodzinnego,
- ścisła współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną (składanie wniosków, monitorowanie terminów badań, analiza z rodzicami uzyskanych opinii oraz wprowadzanie zaleceń psychologiczno-pedagogicznych),
- współpraca z Sądem Rejonowym w Bolesławcu (m.in. kuratorzy sądowi),
- pomoc w rekrutacji elektronicznej do przedszkoli i szkół,
- rozmowy z młodzieżą dot. dalszego etapu kształcenia i wyboru szkoły,
- pozyskiwanie i udostępnianie gier, zabawek edukacyjnych, puzzli,
- prowadzenie zabaw stymulujących rozwój dziecka w środowisku, włączanie rodziców w wyżej wymienione działania,
- pomoc w organizowaniu czasu wolnego dla dzieci, poszukiwanie ich zainteresowań (m.in. MDK, BOK MCC, MBP Centrum Wiedzy, świetlice szkolne),
- pomoc w organizacji wypoczynku letniego i zimowego (kolonie, półkolonie, zimowiska),
- organizowanie pomocy edukacyjnej, korepetycji,

- towarzyszenie rodzicom podczas zebrań rodziców w szkołach oraz w czasie konsultacji indywidualnych z poszczególnymi nauczycielami przedmiotów,
- konsultacje z wychowawcami placówek przedszkolnych dotyczące funkcjonowania dziecka w grupie rówieśników oraz jego rozwoju psychofizycznego;

5. Wspierania aktywności społecznej rodzin:

- praca nad wykorzystaniem świadczeń wychowawczych zgodnie z ich przeznaczeniem (wspólne wyjazdy rodzinne),
- mobilizowanie podopiecznych do zakładania Kart Dużej Rodziny oraz bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny, Bolesławieckiej Karty Mieszkańca,
- motywowanie i towarzyszenie podczas festynów szkolnych, przedszkolnych, miejskich,
- proponowanie (koordynowanie) rodzicom udziału dzieci w imprezach (np. zabawa karnawałowa, zabawa dla dzieci niepełnosprawnych).

6. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- motywowanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- pomoc w pozyskiwaniu potencjalnych ofert pracy dla podopiecznych,
- pomoc w tworzeniu aplikacji (CV),
- przygotowywanie klientów do rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcą,
- mobilizowanie do podjęcia zatrudnienia, szkoleń, kursów kwalifikacyjnych.

7. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin:

- pisanie wniosków wraz z pracownikiem socjalnym do Sądu, Prokuratury o wgląd w sytuację rodzinną dzieci,
- pomoc klientom w formułowaniu wniosków, pism do różnorodnych instytucji,
- zeznawanie w Sądzie Rodzinnym, na Policji w sprawach dot. podopiecznych,
- zgłaszanie zdarzeń przemocy w rodzinach,
- współpraca z dzielnicowymi KPP.

8. W ramach „Ustawy za życiem”:

- tworzenie katalogu przychodni zdrowia na terenie miasta Bolesławiec (nawiązanie kontaktu z położnymi, pielęgniarkami środowiskowymi),
- stworzenie i propagowanie ulotek i plakatów przedstawiających zadania asystenta rodziny,
- wspieranie kobiety w ciąży i połogu (regularne wizyty lekarskie i badania wg zaleceń ginekologa, suplementacja, właściwa dieta, higieniczny tryb życia),
- informowanie o możliwości pozyskania należnych świadczeń (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, itp.).

W okresie od 2021 r. do 2023 r. asystenci rodziny swoim wsparciem objęli **38 rodzin**, liczących **109 dzieci**; w tym 9 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny na podstawie postanowienia Sądu Rodzinnego.

Tabela nr 6: Problemy zdiagnozowane w tych rodzinach, które były powodem zaburzeń w ich prawidłowym funkcjonowaniu:

<i>Liczba rodzin</i>	<i>Problemy rodzinne</i>
38	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego
11	Niestabilna sytuacja finansowa/zadłużenia
11	Zaburzenia, choroby psychiczne rodziców, niepełnosprawność intelektualna
19	Zaburzenia zachowania, niepełnosprawność dziecka
18	Uzależnienia w rodzinie, tj. narkomania, alkoholizm, itp.
13	Samotne rodzicielstwo
8	Konflikt z prawem

21	Wielodzietność
8	Przemoc w rodzinie

W omawianym okresie współpracę z asystentem zakończyło **28 rodzin**, w tym:

- 15 z uwagi na osiągnięcie pozytywnych wyników wspólnej pracy,
- 4 rodziny zmieniły miejsce zamieszkania poza Bolesławcem,
- 9 rodzin nie wykazywało chęci współpracy z asystentem.

Na terenie naszego miasta funkcjonuje **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**, która diagnozuje, udziela porad i konsultacji oraz wspiera indywidualną pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Bolesławieckiego. Na podstawie danych z Poradni ustalono liczbę udzielonych konsultacji i porad specjalistycznych oraz liczbę dzieci objętych opieką pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną:

- w 2021 r. – 35 konsultacji; 85 dzieci objętych opieką,
- w 2022 r. – 13 konsultacji; 15 dzieci objętych opieką,
- w 2023 r. – 129 konsultacji; 17 dzieci objętych opieką.

Dominujące problemy dzieci zgłaszających się do Poradni:

- trudności w nauce,
- wady wymowy,
- zaburzenia rozwoju małego dziecka wynikające z niepełnosprawności,
- zaburzenia zdrowia psychicznego: depresje, samookaleczenia, mutyzm, lęki,
- zaburzenia emocjonalne: odrzucenie przez grupę, rodziny niepełne, rozwody rodziców, konflikty w rodzinie.

V ANALIZA SWOT

W programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru Gminy Miejskiej Bolesławiec. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Miejskiej Bolesławiec, w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, dokonano analizy SWOT, wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj. czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin.

Tabela nr 7: Analiza SWOT - problemy i wspieranie rodzin w Bolesławcu

Mocne strony
• aktywna postawa władz gminy w działaniach na rzecz polepszania sytuacji mieszkańców, • podejmowanie aktów prawa miejscowego oraz wdrażanie gminnych programów i strategii z zakresu polityki społecznej, • zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • działania profilaktyczne w placówkach oświatowych, • promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, • dostępność do przedszkoli, • aktywna działalność podmiotów trzeciego sektora, • sprawnie funkcjonujące placówki wsparcia dziennego pod względem kadry oraz jej zaangażowania, • współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny, • doświadczona i kompetentna kadra instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny,

- otwartość i chęć udziału pracowników służb instytucji i organizacji pozarządowych w szkoleniach,
- baza placówek wsparcia dziennego,
- rozwój działań w obszarze wsparcia i pomocy rodzinie poprzez wprowadzenie innowacyjnych metod pracy w formie asystentury rodziny,
- dostęp do ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny oraz Bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny,
- funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Słabe strony

- bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo-wychowawcze części rodziców,
- niska stopa życiowa części mieszkańców,
- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów,
- ubytek liczby ludności,
- brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb w zakresie mieszkań socjalnych oraz budownictwa komunalnego,
- niechęć do współpracy ze strony rodzin pomimo dobrego przygotowania i otwartości instytucji,
- niedostrzeganie problemów przez same rodziny,
- zbyt duże obciążenie zadaniami samorządu w stosunku do możliwości finansowych, lokalowych, kadrowych,
- rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym,
- niewystarczająca dostępność opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 (np. żłobki),
- ograniczona dostępność specjalistów w placówkach oświatowych np. terapeutów, psychologów, itp.,
- brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych

Szanse
• wzrost świadomości społecznej i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej przez rodziców, • edukacja rodziców w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, zarządzaniem budżetem domowym, • rozsądne i długofalowe kształtowanie polityki prorodzinnej w celu wzrostu demograficznego, • lepsze wykorzystywanie potencjału i zasobów podmiotów trzeciego sektora, • wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, • nowe rozwiązania prawne z lat 2020-2024 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, pomocy społecznej i pieczy zastępczej, • wprowadzenie i realizacja większej liczby programów osłonowych i projektów profilaktycznych, • możliwość pozyskiwania funduszy unijnych, • promocja gminy, • wspieranie i rozwój postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców, • rozwój i modernizacja bazy oświatowej oraz rekreacyjno-sportowej. • rozszerzenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny i ich oferty. • podnoszenie kompetencji zawodowych osób pracujących z rodzinami, • wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczych rodzin, • realizacja programów profilaktycznych.
Zagrożenia
• erozja autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych,

- rozpad rodzin (rozwoły, separacje, emigracja zarobkowa, eurosieroctwo),
- zagrożenia dla życia rodziny ze strony problemów uzależnień (w tym behawioralnych), ubóstwa i przemocy domowej,
- zaniedbania emocjonalne dziecka - małe zainteresowanie po stronie rodziców problemami dzieci, jego znajomymi i stylem spędzania czasu wolnego,
- występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na podmioty i instytucje,
- starzenie się społeczeństwa zwiększające zapotrzebowanie na rozwój usług opiekuńczych i pomocy instytucjonalnej,
- brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach ryzykownych i kryzysowych,
- zjawisko wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej,
- wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej,
- inflacja jako czynnik ubożenia rodzin,
- negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19,
- niepewna sytuacja międzynarodowa w bezpośrednim sąsiedztwie Polski (wojna rosyjsko-ukraińska),
- wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej,
- nadmierne zbiurokratyzowanie procesu wsparcia rodziny skutkujące koniecznością poświęcenia czasu pracowników pomocy społecznej na pracę z dokumentem kosztem pracy z klientem,
- akceleracja procesu stanowienia prawa – niejasności i luki w regulacjach,
- niestabilność polityki społecznej państwa,
- niepewność finansowania działań (niestabilność, ograniczone środki finansowe),
- niestabilność w podejmowanych działaniach (przerywana praca asystentów),

- rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorzady przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań,
- niewystarczające środki finansowe na wdrażanie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Zadanie ujęte w niniejszym Programie są adresowane do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, które wychowują dzieci i z różnych przyczyn przeżywają trudności w sferze opiekuńczo - wychowawczej, a których same nie są w stanie przezwyciężyć.

Mowa w szczególności o:

1) rodzinach:

- bezradnych lub niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- przeżywających kryzysy,
- wielodzietnych,
- dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- zagrożonych rozpadem, demoralizacją,
- w których władza rodzicielska została odebrana lub ograniczona poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

2) dzieciach i młodzieży, w tym zwłaszcza:

- z rodzin dotkniętych kryzysem i rodzin dysfunkcyjnych,
- przejawiających trudności wychowawcze,
- zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej.

VII CZĘŚĆ PROGRAMOWA

VII 1. Cel główny

Zapewnienie skutecznego systemu wsparcia dziecka i rodziny przyczyniającego się do prawidłowego ich rozwoju i wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VII 2. Cele szczegółowe

Realizacji tak pojętego celu głównego (nadrzędnego) służy określone poniżej pięć celów szczegółowych o charakterze operacyjnym. W poniższej tabeli przedstawiono działania przyjęte do realizacji oraz wskaźniki osiągnięcia danego celu.

Cel szczegółowy I: Profilaktyka i edukacja rodzin w zakresie dostępnych form wsparcia.

Cel szczegółowy II: Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin.

Cel szczegółowy III: Ograniczenie ryzyka występowania w rodzinach sytuacji kryzysowych oraz ich negatywnych następstw.

Cel szczegółowy IV: Usprawnienie modelu współpracy lokalnych podmiotów w prowadzonych działaniach na rzecz rodziny.

Cel szczegółowy V: Podniesienie kwalifikacji kadry pracującej na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Cele będą realizowane poprzez działania, mające przywrócić rodzinie prawidłowe funkcjonowanie w sferze opiekuńczo – wychowawczej oraz pełnienia prawidłowych ról społecznych.

Praca z rodziną będzie połączona z jej własną aktywnością. Istotną kwestią jest wsparcie rodziny na etapie pojawienia się problemów oraz eliminowania sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę naturalną.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – stworzenie możliwości powrotu do rodziny naturalnej.

Tabela nr 8: Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024-2026

Cel szczegółowy I: Profilaktyka i edukacja rodzin w zakresie dostępnych form wsparcia	
Zadania	Wskaźniki realizacji celu
• Rozpowszechnianie spójnych informacji o oferowanych formach pomocy skierowanych do rodzin poprzez informacje szczególnie w lokalnych mediach, w tym internetowych i społecznościowych oraz w broszurach; • Organizacja warsztatów, szkoleń, spotkań, kampanii społecznych, festynów tematycznych i innych wydarzeń promujących wartości rodziny, • Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie	• Liczba wydarzeń, • Przybliżona liczba uczestników, • Liczba informacji wytworzonych przez podmiot udostępnionych różnymi kanałami komunikacji, • Liczba lokalnych kampanii na rzecz rodziny, • Liczba i nakład wydanych broszur, plakatów, ulotek, • Liczba utworzonych grup wsparcia lub samopomocy, • Liczba osób i rodzin, jaka skorzystała z programów profilaktycznych,

współczesnych zagrożeń dla życia rodzinnego (uzależnienia, w tym behawioralne, cyberprzemoc, itd.), • Organizowanie spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny oraz podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, • Działania w ramach realizowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i opiekunów, • Promowanie zdrowego stylu życia	• Liczba zrealizowanych programów, • Liczba osób i rodzin korzystającej z doradztwa z zakresie zdrowego stylu życia.
Cel szczegółowy II: Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin	
Zadania	Wskaźniki realizacji celu
• Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym przez asystenta rodziny, • Monitorowanie sytuacji rodzin, w których zakończył pracę asystent rodziny,	• Liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną i wsparciem asystenta rodziny, • Liczba asystentów rodziny, • Liczba rodzin z dziećmi z problemem uzależnienia członka

• Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym pomoc psychologa, socjoterapeuty), • Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, • Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, • Analizowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w piecz zastępczej, • Organizowanie dla dzieci pomocy w odrabianiu zadań domowych, wyrównywania deficytów edukacyjnych, • Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo socjalne) – w ramach: systemu pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych; • Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuowanie realizacji ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny,	rodziny od alkoholu/ środków psychoaktywnych objętych pracą socjalną, • Rodzaj i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego, • Liczba udzielonych konsultacji i porad, • Wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, • Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej), • Liczba dzieci korzystających z wypoczynku, • Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną, w tym poszczególnymi rodzajami świadczeń i zasiłków, • Liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono pomocy. • Liczba osób, które zostały objęte pomocą w formie usług opiekuńczych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, • Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny;
---	---

• Organizowanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; • Integracja rodzin ze środowiskiem lokalnym.	• Liczba spotkań, wyjazdów integracyjnych.
Cel szczegółowy III: Ograniczenie ryzyka występowania w rodzinach sytuacji kryzysowych oraz ich negatywnych następstw	
Zadania	Wskaźniki realizacji celu
• Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych, • Zapewnienie rodzinom z terenu gminy dostępu do nieodpłatnego specjalistycznego poradnictwa oraz punktu dla osób doświadczających przemocy domowej, • Zapewnienie warunków do pracy Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych, • Podejmowanie działań przez pedagogów szkolnych dot. przemocy domowej; • Monitorowanie sytuacji i wspieranie rodzin przez	• Liczba osób korzystających z grup wsparcia, • Liczba osób i rodzin jaka skorzystała z programów profilaktycznych, • Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego, • Liczba placówek wsparcia dziennego, • Liczba nieletnich uczęszczających na spotkania dot. przemocy domowej, • Liczba nadzorów kuratorów sądowych w przypadku dzieci

kuratorów sądowych dla nieletnich, • Pomoc i wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów spowodowanych bezrobociem w rodzinie, • Motywowanie nieaktywnych członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i podejmowania pracy, • Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, • Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze w formie asystenta rodziny, • Motywowanie do podjęcia leczenia celem minimalizowania uzależnienia i współuzależnienia.	z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, • Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, korzystających z poradnictwa specjalistycznego, • Liczba osób które podjęły zatrudnienie, • Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego, powołanych grup diagnostyczno pomocowych, • Liczba założonych Niebieskich Kart, • Liczba spotkań, wywiadów asystenta rodzina w rodzinach zagrożonych przemocą, • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, • Liczba działań skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym liczba spotkań z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu, • Liczba korzystających z terapii.
Cel szczegółowy IV: Usprawnienie modelu współpracy lokalnych podmiotów w prowadzonych działaniach na rzecz rodziny	
Zadania	Wskaźniki realizacji celu

• Organizacja cyklicznych spotkań przedstawicieli działających w obszarze na rzecz rodzin (kuratorów zawodowych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, pielęgniarek, policjantów i innych specjalistów), w razie potrzeby z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, • Promowanie roli asystenta rodziny i adekwatne do potrzeb zatrudnienia asystentów rodziny, • Organizowanie spotkań w zakresie budowania partnerstw i współpracy na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze w rodzinie.	• Liczba zrealizowanych spotkań, • Liczba uczestników spotkań, • Liczba reprezentowanych podmiotów, • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, • Liczba wspólnych inicjatyw, • Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.
Cel szczegółowy V: Podniesienie kwalifikacji kadry pracującej na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze	
Zadania	Wskaźniki realizacji celu
• Doskonalenie zawodowe kadr, zwłaszcza poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach i innych formach kształcenia,	• Liczba przedstawicieli instytucji, podmiotów biorących udział w szkoleniach i innych formach kształcenia, • Liczba i tematyka zrealizowanych szkoleń.

• Zakup fachowej literatury/czasopism.	

Opracowanie własne

VIII REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań przyjętych w Programie są adekwatnie do zakresu swoich kompetencji:

- Urząd Miasta Bolesławiec wraz z podległymi jednostkami,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- zespół interdyscyplinarny,
- Sąd Rejonowy w Bolesławcu,
- Szkoły/placówki oświatowe (poradnie, przedszkola),
- Placówki wspierające dzieci i młodzież (m.in.: placówki wsparcia dziennego, świetlice, koła zainteresowań, grupy wspierające),
- Podmioty/instytucje ochrony zdrowia.

IX FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań wynikających z niniejszego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024-2026 będą:

- środki finansowe z budżetu Gminy i innych jednostek,
- dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programy rządowe z zakresu wspierania rodziny,
- środki europejskie, między innymi Europejski Fundusz Społeczny Plus,

- środki pozyskiwane z innych źródeł.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie zasad finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, samorząd Gminy Miejskiej Bolesławiec ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej. Pozostałe działania finansowane są ze środków Powiatu.

X MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu będzie odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Programu. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizujących Program. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Prezydent Miasta Bolesławiec składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych osiąganych poprzez podejmowane działania prowadzące do ich osiągnięcia. Efektem ewaluacji będą wnioski i implikacje do ewentualnej modyfikacji działań. W trakcie realizacji Programu istnieje możliwości dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb.

XI ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

- Wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich;
- Zapewnienie dziecku i rodzinie sprawnego modelu pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju;
- Zwiększenie poziomu wiedzy i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w środowisku rodziców;
- Zapewnienie i ulepszenie mechanizmu instytucjonalnego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu swoich naturalnych funkcji;
- Prewencja występowania i pogłębiania się sytuacji kryzysowych w rodzinie poprzez natychmiastowe zapewnienie rodzinie możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy;
- Pogłębienie wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie zadań realizowanych przez asystentów rodziny;
- Wzrost poziomu kwalifikacji kadry pracującej na rzecz wspierania rodziny.

XII HARMONOGRAM

Działania przewidziane w niniejszym Programie będą realizowane w perspektywie trzech najbliższych lat 2024 – 2026. Program Wspierania Rodziny ma charakter ramowy, natomiast poszczególne działania, sposób i czas ich realizacji, zaangażowane podmioty realizować będą je zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742 i 743) do zadań własnych gmin należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Jednocześnie na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rady gmin uchwalają gminne programy wspierania rodziny.

Opracowanie nowego dokumentu programowego podyktowane jest wpływem perspektywy czasowej, na którą ustanowiony został dotychczas obowiązujący Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2021-2023.

Realizacja Programu nie skutkuje zmianami w budżecie Gminy Miejskiej Bolesławiec. Zadania finansowane są w ramach środków własnych jednostek i podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.